

OTSUS

Tallinn

18.09.2024 nr 1-7/24-321

Saare 2.1 alal hoonestusloa menetluse ja keskkonnamõju hindamise algatamine

Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet (edaspidi TTJA) on vastavalt ehitusseadustiku (EhS) § 113¹-113²⁰ pädev asutus, kes menetleb hoonestusloa taotluseid ning otsustab hoonestusloa menetluse algatamise ja hoonestusloa andmise üle.

Asjaolud ja menetluskäik

1. CI NMF Estonia Sea I OÜ esitas 15.08.2022 TTJA-le meretuulepargi projekti „Edu“ hoonestusloa taotluse avaliku veekogu koormamiseks (TTJA dokumendiregistris nr 16-7/22-11486-001).
2. Saaremaa roheenergia OÜ esitas 13.09.2022 hoonestusloa taotluse avaliku veekogu koormamiseks meretuulepargiga punktis 1 nimetatud taotlusega osaliselt kattuv alal (TTJA dokumendiregistris nr 16-7/22-12710-001).
3. TTJA avaldas 30.01.2024 teate Ametlikes Teadaannetes, ajalehes Eesti Päevaleht ja oma veebilehel hoonestusloa menetluse algatamise kavatsusest CI NMF Estonia Sea I OÜ 15.08.2022 taotluse alusel. TTJA määras avalikustamisel ala nimetuseks Saare 2.1.
4. Saare 2.1 alale esitasid omapoolsed konkureerivad taotlused kolm ettevõtet: 27.03.2024 Estonia Offshore Wind DevCo OÜ (TTJA dokumendiregistris nr 16-7/24-04454-001), 28.03.2024 Deep Wind Offshore AS (TTJA dokumendiregistris nr 16-7/24-04560-001) ja 01.04.2024 OÜ Utilitas Wind (TTJA dokumendiregistris nr 16-7/24-04611-001).
5. CI NMF Estonia Sea I OÜ esitas TTJA-le 27.03.2024 avalduse oma 15.08.2022 esitatud hoonestusloa taotluse tagasi võtmiseks. Lähtudes haldusmenetluse seaduse § 14 lõikest 8 ja § 43 lõike 1 punktist 2 luges TTJA 28.03.2024 kirjaga nr 16-7/22-11486-033 CI NMF Estonia Sea I OÜ 15.08.2022 hoonestusloa taotluse menetluse lõppenuks.
6. TTJA viis läbi konkureerivate taotluste hindamise, mille tulemusena leidis, et kõik Saare 2.1 alale konkureerivad 3 hoonestusloa taotlust vastavad EhS § 113⁹ lõikes 2 toodud aspektidele. TTJA kinnitas Saare 2.1 ala konkureerivate taotluste hindamise tulemused 14.05.2024 käskkirjaga nr 1-7/24-003, millele on lisatud hindamiskoosoleku protokoll.
7. TTJA kuulutas 15.05.2024 kirjaga nr 16-7/24-06779-001 konkureerivate taotluste esitajate

vahel välja konkursi enampakkumise alusel. Enampakkumisel osalemiseks tuli soovijatel TTJA-le hiljemalt 06.06.2024 esitada enampakkumisel osalemise avaldus. Enampakkumisel osalemiseks esitasid avalduse: 05.06.2024 Deep Wind Offshore AS (TTJA dokumendiregistris nr 16-7/24-06779-002), 06.06.2024 Estonia Offshore Wind DevCo OÜ (TTJA dokumendiregistris nr 16-7/24-06779-003) ja 06.06.2024 OÜ Utilitas Wind (TTJA dokumendiregistris nr 16-7/24-06779-004).

8. TTJA kinnitas 07.06.2024 enampakkumisel osalejaks ja edastas enampakkumise tagatisraha tasumiseks makseteatis: Deep Wind Offshore AS-le (TTJA dokumendiregistris nr 16-7/24-06779-006), Estonia Offshore Wind DevCo OÜ-le (TTJA dokumendiregistris nr 16-7/24-06779-005) ja OÜ-le Utilitas Wind (TTJA dokumendiregistris nr 16-7/24-06779-007). Kõik nimetatud ettevõtted tasusid määratud tähtjaks 14.06.2024 tagatisraha ja kvalifitseerusid osalema Saare 2.1 mereala enampakkumisel.

9. TTJA korraldas Saare 2.1 mereala elektroonilise enampakkumise, mis toimus oksjonikeskkonnas www.riigimaaoksjon.ee Eesti aja järgi (UTC+3) ajavahemikul 18.06.2024 kell 12.00 kuni 20.06.2024 kell 12.00.

10. TTJA kinnitas 20.06.2024 otsusega nr 1-7/24-205 enampakkumise võitjaks kõrgeima pakkumise summas 2 457 000 eurot teinud Deep Wind Offshore AS-i. TTJA edastas 20.06.2024 Deep Wind Offshore AS-ile makseteatis võidusumma ja tagatisraha summa vahe tasumiseks hiljemalt 22.07.2024.

11. Deep Wind Offshore AS tasus 22.07.2024 makseteatis alusel võidusumma ja tagatisraha summa vahe 2 407 857 eurot.

12. Deep Wind Offshore AS (Norra registrikood 925 544 590; edaspidi ka taotleja) poolt esitatud hoonestusloa taotluse alusel on meretuulepark planeeritud rajada Vabariigi Valitsuse 12.05.2022 korraldusega nr 146 kehtestatud Eesti mereala planeeringu (edaspidi Eesti mereala planeering) tuuleenergeetika arendamiseks sobivale alale, mis jääb Saaremaast läände. Taotluse kohaselt kavandatakse alale püstitada kuni 104 elektrituulikut koguvõimsusega kuni 1560 MW ja kuni 4 merealajaama. Ühe tuuliku maksimaalne võimsus on kuni 25 MW ja maksimaalne tipukõrgus keskmisest merepinnast on kuni 365 m. Lisaks on planeeritud alale rajada võimalusel kuni 4 vesiniku tootmisplatvormi koos tootmiseks vajalike rajatistega ning kuni 6 vetikakasvatuse rajatist. Koormatava ala kogupindala on 163,78 km². Hoonestusloa taotletakse 50 aastaks. Taotlus ja sellega seotud dokumendid on registreeritud TTJA dokumendiregistris (<https://jvis.ttja.ee/modules/dokumendiregister/>) asja nr 16-7/24-04560 all.

Asjaomaste asutuste seisukohad

13. TTJA edastas kõik eespool punktides 1 ja 4 nimetatud taotlused asjaomastele asutustele arvamuse avaldamiseks. Tulenevalt asjaolust, et enampakkumise võitjaks osutus Deep Wind Offshore AS on asjakohane käsitleda üksnes Deep Wind Offshore AS poolt esitatud hoonestusloa taotlusele laekunud asjaomaste asutuste arvamusi.

14. TTJA saatis 17.04.2024 kirjadega nr 16-7/24-04560-005 ja nr 16-7/24-04562-007 Deep Wind Offshore AS hoonestusloa taotluse dokumendid asjaomastele asutustele arvamuse avaldamiseks ning palus seisukohta hoonestusloa menetluse algatamise või algatamata jätmise osas. Seisukohta küsiti Siseministeeriumilt, Kaitsepolitsei ametilt, Kaitseministeeriumilt, Keskkonnaametilt, Kliimaministeeriumilt, Muinsuskaitseametilt,

Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumilt, Terviseametilt, Transpordiametilt, Politsei- ja Piirivalveametilt, Päästeametilt ja Saaremaa Vallavalitsuselt. Lisaks edastati kiri nr 16-7/24-04560-005 teadmiseks Saare Rannarahva Seltsile ja Mittetulundusühingule EESTI KALURITE LIIT.

14.1. Terviseamet vastas 02.05.2024 kirjaga nr 9.1-1/24/4222-2, et vastuväited ja ettepanekud hoonestusloa taotluse menetluse algatamisele puuduvad.

14.2. Kliimaministeerium märkis 10.05.2024 kirjas nr 21-6/24/21-2, et vastuväiteid ja ettepanekud hoonestusloa taotluse menetluse algatamisele puuduvad, kuid märkis, et veeseaduse kohaselt ei tohi kavandatud tegevusega kahjustada või muuta halvemaks Eesti mereala merekeskkonna seisundit. Seisundi hindamisel tuleb lähtuda Eesti merestrateegia erinevates aruannetes toodud mereala seisundit puudutava andmestikuga.

14.3. Keskkonnaamet märkis 06.05.2024 kirjas nr 6-2/24/7756-5, et lähtuvalt pädevusvaldkonnast neil vastuväited hoonestusloa menetluse algatamisele puuduvad. Täiendavalt märkis Keskkonnaamet, et keskkonnamõju hindamise (edaspidi KMH) käigus tuleb hinnata nii torujuhtme paigaldamisega kaasnevaid mõjusid kui ka vesiniku tootmisega seotud aspekte ning vesiviljeluse rajatistega seonduvat mõju.

14.3.1. Keskkonnaamet on seisukohal, et nii tuulepargi alal kui kaablikoridoris tuleb lisaks hoonestusloa taotluses nimetatule läbi viia järgmised uuringud:

- 1) KMH käigus tuleb välja selgitada orienteeruvad süvendamise, kaadamise ja tahkete ainete paigutamise mahud ning tegevustega kaasnevad mõjud. Tegevuse mõjude hindamisel peab lähtuma suurimast tõenäolisest mahust.
- 2) veekvaliteedi uuring, sh vertikaalne kihistatus ning vesiniku tootmisel lisanduva soolase vee mõju segunemisele ja sooluse jaotusele.
- 3) heljumi tekke ja leviku modelleerimine, et hinnata heljumi levikut ehitustööde ajal (võimalik mõju elupaikadele, taimedele, kalade koelmualadele).
- 4) müraga seonduvate mõjude hindamine peab hõlmama nii ehitus-, toimimis- kui demonteerimiseaegset müra, keskendudes eelkõige veealusele mürale, kuid käsitledes ka atmosfääriõhus levivat müra. Läbi viia müra modelleerimised ja arvestada modelleerimisel ka teiste piirkonna tuuleparkidega.
- 5) kalastiku uuring: Lisaks hoonestusloa taotluses nimetatule on vajalik läbi viia merekaablite elektromagnetvälja võimaliku mõju uuring kalastikule (ehitus- ja eksploatatsioonieagne mõju).

14.3.2. Keskkonnaamet juhtis tähelepanu, et nii uuringute kavandamisel kui ka mõjude hindamisel on vajalik arvestada piirkonda kavandatud teiste arendusprojektidega seotud mõjude kumuleeruvusega (sh arvestades Eesti mereala planeeringuga määratud tuuleenergeetika arendusalal 2 ja innovatsioonialal arendatavaid projekte).

14.4. Regionaal- ja Põllumajandusministeerium vastas 03.05.2024 kirjaga nr 6.2-15/2000-1, et hoonestusloa taotluses kirjeldatud tegevus ei ole vastuolus Eesti mereala planeeringuga. Regionaal- ja Põllumajandusministeerium juhtis tähelepanu, et taotletav ala jääb osaliselt Eesti mereala planeeringuga määratletud veeliiklusalale. Planeeringu tuuleenergeetika suuniste kohaselt on soovitatav tuuleenergeetika arendamisel eelistada veeliiklusaladest väljaspool olevaid alasid. Vajalik on koostöö Transpordiametiga veeliikluse ajakohaste andmete kasutamiseks.

14.5. Mittetulundusühing Saare Rannarahva Selts märkis 29.04.2024 kirjas nr 11/ DWO 2.1 (TTJA dokumendiregistris nr 16-7/24-04562-015), et kuna Saare 2.1 ala jääb Saaremaa läänerannast vaid ca 35 km kaugusele, siis ei ole antud projekti tehniliselt võimalik teostada viisil, mis ei halvendaks Saaremaa lääneranniku elanike sotsiaalmajanduslikku olukorda, ei tekitaks liigset visuaalseid reostust, ei ohustaks kohalike elanike tervist madalsagedus- ja infrahelimiraga, ei kahjustaks pöördumatult samas paiknevaid lesta- ja teiste kalade kudealasid, ei halvendaks merelindude olukorda samas asuval suurel Põhja-Euroopa rändetrassil ega häiriks naabruses asuva Vilsandi Rahvusparki sihipärast toimimist. Sellest lähtuvalt palus Saare Rannarahva Selts jätta antud taotluse kohase hoonestusloa menetluse algatamata.

14.6. Saaremaa Vallavalitsus vastas 08.05.2024 kirjas nr 5-4/2285-6, et ei näe käesoleval hetkel alust näe hoonestusloa menetluse algatamata jätmiseks. Saaremaa Vallavalitsus märkis, et tuuleparkide planeerimisel tuleb hinnata objektiivseid muutusi mere- ja maastikupildile, kuna see mõju on inimesele kõige olulisemalt tajutavam. Saaremaa Vallavalitsus tegi ettepaneku koostada visuaalne ja müra modelleering hindamaks mõju rannikualadele.

14.7. Muinsuskaitseamet vastas 03.05.2024 kirjas nr 1.1-7/730-1, et vastuväited hoonestusloa menetluse algatamisele puuduvad, kuid rõhutas, et hoonestusloa menetluse algatamisel tuleb määrata allveearheoloogilise uuringu läbiviimise kohustus, mis tuleb läbi viia keskkonnamõju hindamise raames. Muinsuskaitseamet märkis, et uuringu tulemused on aluseks keskkonnamõjude hindamisel veealusele kultuuripärandile ja pikaajalise seire korraldamiseks tegevuste elluviimisel.

14.8. Transpordiamet märkis 03.05.2024 kirjas nr 7.2-4/24/6576-2, et vastuväited hoonestusloa menetluse algatamisele puuduvad, kuid palus läbiviidavate uuringute nimekirja lisada ka lennuohutuse ekspertiis-riskianalüüs.

14.9. Siseministerium vastas 09.05.2024 e-kirjas (TTJA dokumendiregistris nr 16-7/24-04562-017), et esialgsete planeeritavate uuringute nimekirjas ei ole uuringuid mereseiresüsteemide ja mereside ning operatiivraadioside võimalike häirete esinemise kohta. Siseministerium märkis, et taotluses on välja toodud pädevusena navigatsiooni- ja meresõiduohutus ning hädaolukordade lahendamine. Samas ei ole viidet sellele, et arvestatakse mõjudega otsingu- ja päästetööde tegemisele ning koostööle lennu- ja merepääste eest vastutava ametiga.

14.10. Kaitseministerium, Politsei- ja Piirivalveamet, Päästeamet, Kaitsepolitseiamet ning Mittetulundusühing EESTI KALURITE LIIT oma seisukohta ei esitanud, millest TTJA järeldab, et neil puuduvad vastuväited hoonestusloa taotlusele ja hoonestusloa menetluse algatamisele.

Õiguslikud alused ja põhjendused

Hoonestusloa menethuse algatamine konkursi võitja taotluse alusel

15. EhS § 113¹⁰ lõike 10 kohaselt algatatakse hoonestusloa menetlus konkursil osaleja suhtes, kes pakub konkursil kõrgeimat hinda ja tasub pakutud summa konkursi teates määratud tähtaja jooksul.

16. EhS § 113¹⁰ lõike 12 lausest 1 tulenevalt on pädeval asutusel kohustus muu hulgas EhS § 113¹⁰ lõike 10 alusel välja selgitada taotleja, kelle suhtes algatatakse hoonestusloa menetlus,

ja teha hoonestusloa menetluse algatamise otsus 90 päeva jooksul nimetatud taotleja väljaselgitamisest arvates.

17. EhS § 113¹¹ lõigete 1 ja 2 kohaselt tuleb pädeval asutusel hoonestusloa menetluse algatamisest keelduda, kui: 1) hoonestusloa andmine on ilmselgelt võimatu (lg 1); 2) taotletav alal on algatatud mõni teine hoonestusloa menetlus (lg 2 p 1); 3) taotlus on vastuolus kehtiva planeeringuga (lg 2 p 2); 4) taotletaval alal on algatatud planeering ja planeerimismenetlus ei ole lõppenud (lg 2 p 3); 5) kavandatava ehitise ehitamiseks on vaja koostada eriplaneering (lg 2 p 4); 6) esineb oluline negatiivne mõju inimese elule, tervisele, keskkonnale või varale, mida ei ole võimalik piisavalt vältida ega leevendada (lg 2 p 5); 7) hoonestusloa taotleja või temaga seotud isiku või kavandatava ehitisega kaasneb oht riigi julgeolekule, elutähtsa teenuse toimepidevusele, riigiside toimimisele, riigikaitse objektile või majandusele ning seda ei ole võimalik kõrvaldada (lg 2 p 6); 8) hoonestusloa taotleja suhtes esinevad EhS § 113⁵ lõike 4 punktides 3 ja 4 või § 113⁹ lõike 1 kolmandas lauses või § 113¹⁰ lõikes 9 ja lõike 12 teises lauses või § 113¹³ lõike 1 punktis 2, 4 ja 6 või lõikes 3 sätestatud asjaolu (lg 2 p 7).

18. Käesoleval juhul puuduvad hoonestusloa menetluse algatamisest keeldumise alused. Deep Wind Offshore AS on TTJA 20.06.2024 otsusega nr 1-7/24-205 kinnitatud Saare 2.1 ala kolme konkureeriva taotluse seas läbiviidud konkursi raames toimunud elektroonilise enampakkumise võitjaks ja ta on tähtaegselt tasunud enampakkumise võidusumma.

19. Lähtudes eelnevast ning taotleja esitatud taotlusest, asjaomaste asutuste arvamusest ja enampakkumise tulemusest on TTJA seisukohal, et Deep Wind Offshore AS 28.03.2024 taotluse alusel tuleb Saare 2.1 alal algatada hoonestusloa menetlus meretuulepargi, vesiniku tootmise rajatiste ja vetikakasvatuse rajamiseks.

Hoonestusloa menetluse algatamisest keeldumine teiste konkureerivate taotluste alusel

20. EhS § 113¹⁰ lõike 12 esimese lause kohaselt algatatakse hoonestusloa menetlus taotleja suhtes, kes on konkursi korras välja selgitatud kui konkursil kõrgeima hinna pakkuja ja kes on pakutud summa tähtaegselt tasunud. EhS § 113¹⁰ lõike 12 teisest lausest lähtuvalt tuleb teiste konkureerivate taotluste kohta teha hoonestusloa menetluse algatamisest keeldumise otsus 90 päeva jooksul konkursi võitja välja selgitamisest arvates.

21. Kuivõrd Saare 2.1 alal algatab TTJA enampakkumise tulemusest lähtuvalt hoonestusloa menetluse Deep Wind Offshore AS taotluse alusel, keeldub TTJA Estonia Offshore Wind DevCo OÜ ja OÜ Utilitas Wind taotluste alusel hoonestusloa menetluse algatamisest EhS § 113¹⁰ lõike 12 teise lause alusel.

Hoonestusloa menetluse algatamisest keeldumine Saare 2.1 ala hoonestusloa taotlusega kattuv alal

22. EhS § 113¹¹ lõike 2 punkti 1 kohaselt keeldub pädev asutus hoonestusloa menetluse algatamisest kui veekogu piiritletud alal on juba algatatud menetlus mõne teise hoonestusloa andmiseks, mille alusel ehitatava ehitise olemust arvestades ei ole alale võimalik anda teist hoonestusloa.

23. Arvestades, et TTJA algatab hoonestusloa menetluse Deep Wind Offshore AS taotluse alusel ning Saaremaa roheenergia OÜ kavandab samasisulist tegevust, mille samaaegne realiseerimine kattuv alal ei ole võimalik, tuleb TTJA-l keelduda hoonestusloa menetluse algatamisest Saaremaa roheenergia OÜ taotluse alusel Deep Wind Offshore AS taotletava

alaga kattuv alal.

Keskkonnamõju hindamise algatamine ja uuringute määramine

24. Tulenevalt asjaolust, et hoonestusloa menetlus algatatakse meretuulepargi rajamise eesmärgil, on KMH kohustuslik keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 3 lõike 1 punkti 1 alusel, kuna tuulepargi veekogusse rajamise puhul on tegemist KeHJS § 6 lõike 1 punktis 5 nimetatud olulise keskkonnamõjuga tegevusega. KeHJS § 11 lõike 3 kohaselt ei pea keskkonnamõju hindamise algatamist põhjendama, kui kavandatakse olulise keskkonnamõjuga tegevust. Juhul kui taotleja otsustab rajada vesiniku tootmiseks ja vetikate kasvatamiseks vajalikud rajatised, tuleb hinnata nende tegevuste keskkonnamõju ja koosmõju.

25. Arvestades Saare 2.1 alale planeeritava meretuulepargi asukohta ja suurust võib kavandatava tegevusega kaasneda piiriülene keskkonnamõju, mistõttu tuleb läbi viia piiriülene keskkonnamõju hindamine.

26. EhS § 113⁴ lõike 3 punkt 3 kohustab hoonestusloa menetluse algatamisel vajaduse korral määrama uuringud, mis tuleb taotlejal hoonestusloa andmise otsustamiseks teha ja nende tegemise tähtsajad.

27. Võttes aluseks asjaomaste asutuste (Keskkonnaamet, Transpordiamet, Muinsuskaitseamet, Saaremaa Vallavalitsus ning Siseministeerium) seisukohad, Deep Wind Offshore AS hoonestusloa taotluse ja Eesti mereala planeeringu seletuskirja peatükis 5.6.5 toodud tingimused loamenetluse/KMH tasandil tuulikute asukohtade ja tehnoloogilise lahenduse otsustamise kohta, tuleb KMH käigus läbi viia järgmised uuringud:

- 1) merepõhja ehitusgeoloogiline uuring;
- 2) mereprotsessid ja hüdrodünaamika;
- 3) tuuletingimuste, lainetuse ja jääolude täpsustav uuring (sh jäämurdmistööde mõju jääkatte muutustele ja merejää liikuvusele, samuti arvestades jääoludest tuleneva riskiga rajatise vastupidavusele);
- 4) heljumi leviku uuring;
- 5) merevee kvaliteedi uuring, sh vertikaalne kihistatus. Vesiniku tootmise rajatiste rajamisel tuleb hinnata ka vesiniku tootmisel lisanduva soolase vee mõju segunemisele ja sooluse jaotusele;
- 6) mere põhjasetete keemia uuring (ohtlikud ained, toitained) ja füüsikalised omadused;
- 7) merepõhja elustiku ja elupaikade uuring
- 8) kalastiku uuring, kalade koelmualade ja rändeteede kaardistamine;
- 9) mereimetajate uuring;
- 10) linnustiku uuring;
- 11) käsitiivaliste uuring;
- 12) müra uuring (ehitus-, toimimis- kui ka demonteerimise aegsed mõjud keskendudes nii veealusele kui ka atmosfääriõhus levivale mürale);
- 13) mõjud kaitstavatele loodusobjektidele ja Natura 2000 võrgustiku aladele;
- 14) lennuohutuse ekspertiis-riskianalüüs;
- 15) allveearheoloogiline uuring;
- 16) mereturvalisuse analüüs ning mõju otsingu- ja päästetööde tegemisele, mh hinnata kas ja millisel määral mõjutab meretuulepark kopterite liiklemist (SAR, kiirabilennud jne). Lisaks tuleb hinnata tuulepargi mõju raadiosidele, mereseire- ja ESTER sidesüsteemidele ning AIS seadmetele ja laevaradaritele;

- 17) mõju laevaliiklusele;
- 18) maastiku ja visuaalsete mõjude uuring;
- 19) hinnata eralduva soojusenergia ning võimaliku magnetvälja ja rajatistega seotud vibratsiooni võimalikku olulist ebasoodsat mõju;
- 20) tuulikute lammutamise mõju, sealhulgas mõju põhjaelustiku biotoopidele;
- 21) uuring ajalooliste lõhkekehade ja muude ohtlike objektide leidumise tõenäosuse osas koostöös Kaitseministeeriumiga;
- 22) tuulikute ja kaablite (nii tuulepargi siseste kui ka väliste kaablite) koosmõju merealal. Vesiviljelusrajatise ja vesiniku tootmise rajatiste rajamisel tuleb hinnata ka nende koosmõju;
- 23) sotsiaal-majanduslik mõju, sealhulgas mõju inimese tervisele, heaolule ja varale ning kohalikule kogukonnale, tööhõivele, turismile, elektrivarustusele ja kalandusele;
- 24) kumulatiivse mõju uuring (mõjualale jäävate planeeritud meretuuleparkide ja merekaablite mõju kumuleerumist tuleb hinnata linnustikule, Natura 2000 võrgustiku alade kaitse-eesmärkidele, laevakoridoride, vaadete, tuule varjutuse jms osas);
- 25) muud keskkonnamõju hindamise programmis määratavad uuringud.

28. Arvestades asjaolu, et KMH täpne ulatus ja sisu, sealhulgas hindamismetoodika, ei ole hoonestusloa menetluse algatamisel veel teada ja need määratakse KeHJS § 13 lõike 1 punktidest 5 ja 6 tulenevalt KMH programmis, siis ei ole käesolevas otsuses võimalik määrata lõplikku uuringute loetelu, mis tuleb KMH läbiviimise käigus teostada.

29. KMH programmi ja KMH aruande esitamise tähtajad on sätestatud vastavalt KeHJS § 18 lõigetes 7 ja 8. KeHJS § 18 lõike 7 kohaselt, kui arendaja ei ole 18 kuu jooksul KMH algatamisest arvates esitanud TTJA-le KMH programmi nõuetele vastavuse kontrollimiseks, jätab TTJA KMH algatamise aluseks olnud tegevusloa taotluse läbi vaatamata ja tagastab selle arendajale. KeHJS § 18 lõige 8 sätestab, et kui arendaja ei ole kahe aasta jooksul alates KMH programmi nõuetele vastavaks tunnistamise otsuse tegemisest arvates esitanud KeHJS §-s 20 nimetatud KMH aruannet avalikuks väljapanekuks, kaotab KMH programm kehtivuse ning keskkonnamõju hindamiseks peab koostama uue programmi.

30. KMH raames tehtud uuringud ja nende alusel koostatud KMH aruanne on hoonestusloa andmise otsuse tegemise üheks aluseks.

Ärakuulamine

31. TTJA saatis 26.08.2024 kirjaga nr 16-7/24-04560-014 käesoleva otsuse eelnõu Deep Wind Offshore AS-ile, OÜ-le Utilitas Wind, Estonia Offshore Wind DevCo OÜ-le ja Saaremaa roheenergia OÜ-le tutvumiseks ning arvamuse andmiseks.

32. Deep Wind Offshore AS esitas 08.09.2024 kirjaga oma seisukoha ja küsimused seoses uuringutega, KMH aruande esitamise tähtajaga ning otsuse punktis 3.3 viidatud arendajate vahelise koostöö osas. Lisaks andis Deep Wind Offshore AS teada, et nõustub Saare 2.1 ja Saare 2.2 keskkonnamõju hindamise menetluste liitmisega.

33. TTJA vastas 11.09.2024 kirjaga Deep Wind Offshore AS küsimustele seoses otsuse eelnõuga. TTJA arvestab Saare 2.1 ja Saare 2.2 keskkonnamõju hindamise menetluste liitmisega Saare 2.2 keskkonnamõju hindamise algatamise otsustamisel.

34. OÜ Utilitas Wind, Estonia Offshore Wind DevCo OÜ ja Saaremaa roheenergia OÜ oma seisukohta eelnõu osas ei esitanud.

OTSUS

Lähtudes eeltoodust ning ehitusseadustiku § 113⁴ lõigetest 1 ja 3 ning § 113¹⁰ lõigetest 10 ja 12, § 113¹¹ lõike 2 punktidest 1 ja 7; keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 3 lõike 1 punktist 1, § 6 lõike 1 punktist 5, § 7 punktist 2, § 9 lõikest 1, § 11 lõigetest 3, 8 ja 11, § 12 lõikest 1, § 18 lõikest 7 ning Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti 20.06.2024 otsusest nr 1-7/24-205 „Saare 2.1 mereala elektroonilise enampakkumise võitja kinnitamine“, otsustan:

1. Algatada hoonestusloa menetlus Deep Wind Offshore AS (Norra registrikood 925 544 590) poolt 28.03.2024 esitatud hoonestusloa taotluse alusel Saare 2.1 alale kavandatava meretuulepargi, vesiniku tootmise rajatiste ja vetikakasvatuse rajamiseks.

2. Hoonestusloa menetlusega hõlmatud Saare 2.1 alale meretuulepargi rajamiseks vajaliku avaliku veekogu koormatava ala pindala on 163,8 km² ja L-EST koordinaadid on järgmised:

- 1) X₁ 6449342,4942; Y₁ 327462,7052
- 2) X₂ 6453243,1210; Y₂ 325031,2724
- 3) X₃ 6453908,8730; Y₃ 324738,2916
- 4) X₄ 6454229,2975; Y₄ 324612,5034
- 5) X₅ 6458235,3035; Y₅ 326132,0659
- 6) X₆ 6466379,9700; Y₆ 335147,0010
- 7) X₇ 6466278,6640; Y₇ 335522,2871
- 8) X₈ 6458206,3521; Y₈ 338981,8916
- 9) X₉ 6457492,6300; Y₉ 338630,3600
- 10) X₁₀ 6450815,3500; Y₁₀ 335341,5800
- 11) X₁₁ 6449344,4700; Y₁₁ 334728,6350
- 12) X₁₂ 6447873,5900; Y₁₂ 334115,6900
- 13) X₁₃ 6446043,4642; Y₁₃ 332950,8019
- 14) X₁₄ 6449186,7774; Y₁₄ 328327,8860

3. Algatada Saare 2.1 alal meretuulepargi rajamiseks avalikku veekogusse keskkonnamõju hindamine, sh piiriülene keskkonnamõju hindamine, võimalike lühi- ja pikaajaliste, kaudsete ja otseste mõjude hindamiseks. Eeldatavalt võib kavandataval tegevusel olla piiriülene mõju, seega tuleb mõjude hindamisel välja selgitada võimalikud piiriülesed mõjud tuulepargi ehitamise ja käitamise ajal.

3.1. Keskkonnamõju hindamise menetluses on otsustajaks Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet (aadress: Endla tn 10a, Tallinn 10122; e-post: info@ttja.ee).

3.2. Teha Saare 2.1 alal ja selle mõjualas ning põhivõrguga ühendamiseks paigaldatavate veekaabelliinide asukohal ja nende mõjualas järgmised uuringud:

- 1) merepõhja ehitusgeoloogiline uuring;
- 2) mereprotsessid ja hüdrodünaamika;
- 3) tuuletingimuste, lainetuse ja jääolude täpsustav uuring (sh jäämurdmistööde mõju jääkatte muutustele ja merejää liikuvusele, samuti arvestades jääoludest tuleneva riskiga rajatise vastupidavusele);
- 4) heljumi leviku uuring;
- 5) merevee kvaliteedi uuring, sh vertikaalne kihistatus. Vesiniku tootmise rajatiste rajamisel

tuleb hinnata ka vesiniku tootmisel lisanduva soolase vee mõju segunemisele ja soolsuse jaotusele;

- 6) mere põhjasetete keemia uuring (ohtlikud ained, toitained) ja füüsikalised omadused;
- 7) merepõhja elustiku ja elupaikade uuring
- 8) kalastiku uuring, kalade koelmualade ja rändeteede kaardistamine;
- 9) mereimetajate uuring;
- 10) linnustiku uuring;
- 11) käsitiivaliste uuring;
- 12) müra uuring (ehitus-, toimimis- kui ka demonteerimise aegsed mõjud keskendudes nii veealusele kui ka atmosfääriõhus levivale mürale);
- 13) mõjud kaitstavatele loodusobjektidele ja Natura 2000 võrgustiku aladele;
- 14) lennuohutuse ekspertiis-riskianalüüs;
- 15) allveearheoloogiline uuring;
- 16) mereturvalisuse analüüs ning mõju otsingu- ja päästetööde tegemisele, mh hinnata kas ja millisel määral mõjutab meretuulepark kopterite liiklemist (SAR, kiirabilennud jne). Lisaks tuleb hinnata tuulepargi mõju raadiosidele, mereseire- ja ESTER sidesüsteemidele ning AIS seadmetele ja laevaradaritele;
- 17) mõju laevaliiklusele;
- 18) maastiku ja visuaalsete mõjude uuring;
- 19) hinnata eralduva soojusenergia ning võimaliku magnetvälja ja rajatistega seotud vibratsiooni võimalikku olulist ebasoodsat mõju;
- 20) tuulikute lammutamise mõju, sealhulgas mõju põhjaelustiku biotoopidele;
- 21) uuring ajalooliste lõhkekehade ja muude ohtlike objektide leidumise tõenäosuse osas koostöös Kaitseministeeriumiga;
- 22) tuulikute ja kaablite (nii tuulepargi siseste kui ka väliste kaablite) koosmõju merealal. Vesiviljelusrajatise ja vesiniku tootmise rajatiste rajamisel tuleb hinnata ka nende koosmõju;
- 23) sotsiaal-majanduslik mõju, sealhulgas mõju inimese tervisele, heaolule ja varale ning kohalikule kogukonnale, tööhõivele, turismile, elektrivarustusele ja kalandusele;
- 24) kumulatiivse mõju uuring (mõjualale jäävate planeeritud meretuuleparkide ja merekaablite mõju kumuleerumist tuleb hinnata linnustikule, Natura 2000 võrgustiku alade kaitse-eesmärkidele, laevakoridoride, vaadete, tuule varjutuse jms osas);
- 25) muud keskkonnamõju hindamise programmis määratavad uuringud.

3.3. Keskkonnamõju hindamisel, uuringute tegemisel ning merekaabelliini trasside valikul tuleb teha koostööd teiste samas piirkonnas planeeritavate meretuuleparkide arendajatega.

3.4. Keskkonnamõju hindamisel tuleb hinnata koosmõju teiste piirkonnas planeeritud meretuuleparkidega.

3.5. Keskkonnamõju hindamisel tuleb arvestada Vabariigi Valitsuse 12.05.2022 korraldusega nr 146 kehtestatud Eesti mereala planeeringus toodud suuniste ja tingimustega.

3.6. Deep Wind Offshore AS-il tuleb esitada keskkonnamõju hindamise programm Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile nõuetele vastavuse kontrollimiseks 18 kuu jooksul käesoleva otsuse jõustumisest arvates.

3.7. Keskkonnamõju hindamisega ning muude uuringutega seotud kulud kannab Deep Wind Offshore AS.

4. Deep Wind Offshore AS-i hoonestusloa taotluse menetlus peatub kuni keskkonnamõju hindamise aruande nõuetele vastavaks tunnistamisest teavitamiseni.

5. Keelduda hoonestusloa menetluse algatamisest OÜ Utilitas Wind (registrikood 16171123) 01.04.2024 hoonestusloa taotluse alusel.

6. Keelduda hoonestusloa menetluse algatamisest Estonia Offshore Wind DevCo OÜ (registrikood 16827546) 27.03.2024 hoonestusloa taotluse alusel.

7. Keelduda hoonestusloa menetluse algatamisest Saaremaa roheenergia OÜ (registrikood 16458346) 13.09.2022 hoonestusloa taotluse alusel avaliku veekogu alal, mis kattub punktis 2 toodud hoonestusloa menetlusega hõlmatud alaga.

Isikul, kes leiab, et käesoleva haldusaktiga või haldusmenetluse käigus on rikutud tema õigusi või piiratud tema vabadusi, on õigus esitada vaie Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile (Endla tn 10a, 10122 Tallinn, e-post info@ttja.ee) haldusmenetluse seaduses sätestatud korras 30 päeva jooksul arvates haldusaktist teada saamisest või kaebus Tallinna Halduskohtule (Tallinna Kohtumaja, Pärnu mnt 7, 15082 Tallinn, e-post tlhktallinn.menetlus@kohus.ee) halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul haldusakti teatavaks tegemisest arvates.

(allkirjastatud digitaalselt)

Kristi Talving
peadirektor

Koostaja: Carmen Tau